

درس ۱۲: چرا فرهنگ و هنر در دوره ی صفویه شکوفا شد؟

۱. سلسله ی صفویه چگونه تأسیس شد؟ در اوایل قرن دهم هجری، اوضاع سیاسی اجتماعی ایران نابسامان بود. حکومت های قدرتمندی در کشور وجود نداشت و هربخش آن در اختیار حکومتی بود درچنین اوضاع آشفته ای شاه اسماعیل صفوی سلسله ی صفویه را تأسیس کرد
۲. مؤسس سلسله ی صفویه ... شاه اسماعیل صفوی... نام داشت
۳. مشهورترین پادشاه صفوی چه نام داشت و کدام شهر را به عنوان پایتخت انتخاب کرد؟
شاه عباس اول است که اصفهان را به پایتختی انتخاب کرد
۴. صفویان، مذهب... شیعه... را مذهب رسمی کشور اعلام کردند
۵. حکومت صفویه از لحاظ دین و مذهب چگونه بود؟ صفویان مذهب شیعه را مذهب رسمی اعلام کردند آن ها از عالمان دینی و مراسم مذهبی حمایت می کردند و به ساختن مساجد علاقه مند بودند

۶. عوامل گسترش هنر و معماری را در دوره ی صفویه نام ببرید؟ وجود حکومت قدرتمند

ویکپارچه، رونق تجارت، برقراری امنیت در راه ها و شهرها، حمایت از هنرمندان

۷. صفویان چگونه توانستند حکومتی قدرتمند و یکپارچه به وجود آورند؟ صفویان توانستند

مخالفان خود را در داخل کشور سرکوب کنند. آن ها با دشمنان قدرتمند خود مانند عثمانی ها

در غرب و ازبکان در شرق نیز جنگیدند و پیروزی هایی به دست آوردند و بدین ترتیب آن ها

حکومتی قدرتمند و یکپارچه به وجود آوردند

۸. دشمنان قدرتمند صفویان در غرب ... عثمانی ها ... و در شرق ... ازبکان ... بودند

۹. کالاهای صادراتی مهم ایران در دوره ی صفویه را نام ببرید؟ ابریشم و پارچه های زربفت

و سنگ های قیمتی و خشکبار

۱۰. چرا در دوره ی صفویه کاروان ها با آسودگی سفر می کردند؟ زیرا صفویان امنیت را در راه ها

و شهرها برقرار کرده بودند

۱۱. حکومت صفویه، به ساختن ... راه ها ... و ... کاروانسراها ... اهمیت زیادی می دادند

۱۲. کاروانسراها چگونه مکان هایی بودند؟ کاروانسراها محل استراحت و تأمین آذوقه ی مسافران

و چهار پایانی بود که راه های طولانی را از شهری به شهر دیگری می کردند

۱۳. حاکمان صفوی به ویژه ... شاه عباس ... از هنرمندان و صنعتگران و دانشمندان حمایت

می کردند

۱۴. در دوره ی صفویه مخارج حکومت از چه راه های تأمین می شد؟ از راه مالیات هایی که از

ولایات می گرفتند، تأمین می شد. کشاورزان، بازرگانان و صنعتگران و همه ی مردم مجبور بودند

بخشی از درآمد خود را به مأموران حکومت بدهند

۱۵. سفرنامه چیست؟ بسیاری از جهانگردان، دیده ها و شنیده ها و خاطرات خود را از سفرهایشان

می نوشتند و گاهی با نقاشی نیز تصویر می کردند به این نوشته ها "سفرنامه" می گویند

کاربرگهی ۱۴

خط زمان

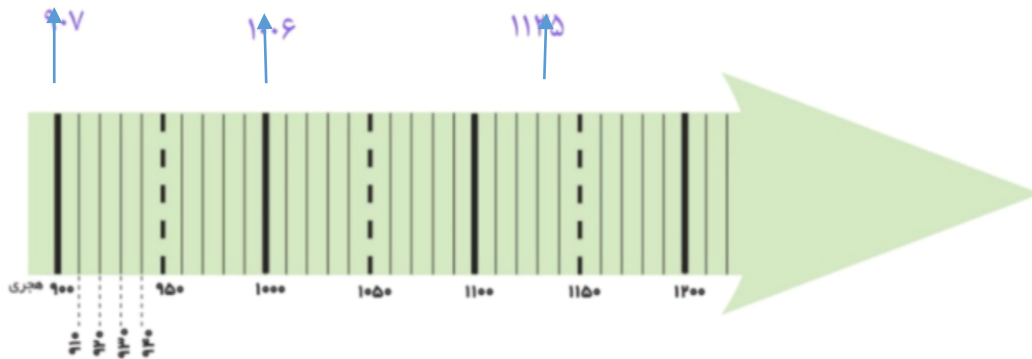
تمرین

این موارد را به طور تقریبی با علامت * روی خط زمان نشان دهید.

* تأسیس سلسله‌ی صفویه (در سال ۹۰۷ هجری)

* انتخاب اصفهان به پایتختی صفویه (در سال ۱۰۰۶ هجری)

* سقوط سلسله‌ی صفویه (در سال ۱۱۳۵ هجری)

کاربرگه ی ۱۵

دقت در آثار تاریخی

۱- کاخ جهلستون یکی از کاخ‌های صفویان در اصفهان است. سقف این تالار بر بیست ستون استوار شده است و جلوی آن یک استخر بزرگ وجود دارد. در تالار اصلی آن نقاشی‌های زیبایی به چشم می‌خورد.

چرا با اینکه این کاخ بیست ستون دارد به آن جهلستون می‌گویند؟
زیرا انعکاس بیست ستون آن در آب، مجموع ستون‌ها را به چهل می‌رساند

۲- نقاشان روی گنبد مساجد و میناتورهای داخل کاخ‌ها، بیشتر چه نقش‌هایی کشیده‌اند؟
گل، برگ، پرنده و...

۳- شهر اصفهان بل‌های مشهوری دارد که در زمان صفویه ساخته شده است. برس و جو کنید و نام آنها را بنویسید. اگر نتوانستید عکس یکی از بل‌ها را هم در این محل بچسبانید.

سی و سه پل، پل خواجه،
پل شهرستان، پل چوبی

سفرنامه

این دو صفحه از دو سفرنامه برداشته شده است. آنها را بخوانید و مقایسه کنید. نکات مشترک و متفاوت آنها را بنویسید.

ب

... زیبایی شهر اصفهان به خصوص در کاخ‌های باشکوه بی‌شمار، ساختمان‌های مجلل و فرح‌افزا، کاروان‌سراهای وسیع، بازارهای بسیار زیبا، جدول‌های آب و نهرها و خیابان‌هایی است که در دو طرف آراسته به درخت چنار است در صورتی که کوی و برزن‌های دیگر آن به‌طور کلی بسیار تنگ و ناهموار است.

این شهر دارای هشت دروازه است که هیچ‌گاه بسته نمی‌شود. اگرچه درها پوشیده از آهن است، همیشه خوب مواظبت و نگهداری می‌شود.

صفحه‌ی ۶۱

الف

... کوچه‌های اصفهان همه تنگ و کج و معوج و اغلب تاریک است. تمام شهر اصفهان، گذشته از میدان بزرگ و چند بازار سرپوشیده، حالت یک ده را دارد. به شهر شبیه نیست.

چند سال است که شروع کرده‌اند به ساختن بناهای خوب ...

دیوار اطراف اصفهان از خاک است و چند برج بسیار بد دارد.

صفحه‌ی ۵۸۲

نکات مشترک

۱. شهر اصفهان دارای کاخ‌های باشکوه، ساختمان‌های مجلل کاروانسراهای وسیع، بلوارهای بسیار زیبا، جدول‌های آب، نهرها و خیابان‌هایی است که در دو طرف آراسته به درخت چنار است.

۲. این شهر دارای هشت دروازه است که هیچ‌گاه بسته نمی‌شود.

وجود بازارها
کوی و برزن‌ها
کوچه‌های ناهموار و
تنگ و تاریک

تمام شهر اصفهان گذشته از میدان بزرگ چند بازار سرپوشیده، حالت یک ده را دارد. دیوار اطراف اصفهان از خاک است و چند برج بسیار بد دارد.

تفاوت‌ها

آیا می‌توانید بگویید کدام یک از این دو مسافر قبل از دیگری به ایران آمده است؟ الف یا ب؟ (الف) تاورنیه